

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ORP VALAŠSKÉ KLOBOUKY

2021 - 2025

Město Valašské Klobouky
2020

Bylo realizováno v rámci projektu „Rozvoj nástrojů strategického řízení a komunikace s veřejností v podmínkách města Valašské Klobouky“, CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010018

Obsah

1.	Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) – úvod	2
	Cíl KPSS	2
	Dílčí cíle	2
	Principy KPSS	2
2.	Realizace procesu plánování sociálních služeb	4
3.	Analytická část	5
	3.1 Socio-demografická analýza	5
	3.2 Popis sítě sociálních služeb SO ORP Valašské Klobouky	14
	3.3 SWOT ANALÝZA	18
	3.4 Financování sociálních služeb	20
4.	Strategická část	24
	4.1 Senioři	25
	4.2 Osoby se zdravotním postižením	27
	4.3 Rodiny s dětmi	29
	4.4 Osoby ohrožené sociálním vyloučením	31
	4.5 Systémové priority	32
5.	Monitoring a Aktualizace KPSS	34
	5.1 Monitorování realizace komunitního plánu	34
	5.2 Aktualizace komunitního plánu	35
	5.3 Akční plány	35

1. Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) – úvod

KPSS je metoda plánování sociálních služeb, která se opírá o spolupráci a dohodu zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Sociální služby jsou plánovány pro občany konkrétního území s využitím znalostí potřeb a možností zainteresovaných stran s důrazem na zapojení veřejnosti. Výsledkem je síť sociálních služeb a služeb souvisejících, na němž se shodnou všechny zúčastněné strany zapojené do KPSS. Výstupem procesu plánování sociálních služeb metodou komunitního plánování je realizovatelný plán rozvoje sociálních služeb a trvalý proces veřejné rozpravy o řešení problémů v regionu.

V ORP Valašské Klobouky jsou do komunitního plánování zahrnuty nejen sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale i služby, projekty a potřeby související, jako například bezbariérovost. Procesu komunitního plánování se trvale účastní všichni zde působící poskytovatelé sociálních služeb, zástupci měst a obcí regionu, uživatelé sociálních služeb a zástupci cílových skupin z řad veřejnosti. Zapojována je také veřejnost a zástupci dalších neziskových organizací působících v regionu. Do procesu KPSS v ORP Valašské Klobouky se může zapojit každý, kdo má zájem.

Cíl KPSS

Cílem KPSS je nalézt politickou a odbornou shodu, ze které vycházejí pozitivní změny v síti služeb odpovídající potřebám místních občanů, možnostem poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb.

Dílčí cíle

Opakovaně zjišťovat a ověřovat potřebnost sociálních služeb a služeb souvisejících, plány, záměry a možnosti poskytovatelů a zadavatelů, přání a potřeby uživatelů a veřejnosti.

Vytvořit systém spolupráce mezi zadavateli, poskytovateli, uživateli a veřejností. Nastavit spravedlivý systém financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů. Ochraňovat zájmy aktérů KPSS. Realizovat osvětové a edukační aktivity v tématech, které souvisí se situací osob z Cílových skupin sociálních služeb.

Principy KPSS

Vzhledem k tomu, že metoda KPSS je uplatňována v různých místech různými lidmi, existují doporučené, nikoli však pevně stanovené postupy práce. Stanoveny jsou obecné principy, jejichž dodržování je nezbytným předpokladem pro realizaci kvalitního procesu KPSS. Těmito principy jsou:

- **Bez dohody není KPSS** – výsledný dokument nebo výsledné aktivity a projekty, které vzejdou z procesu komunitního plánování, jsou výsledkem dohody všech zapojených. Při jednáních se vždy hledá konsenzus, hlasování je sice nástrojem demokratickým, ale zároveň znamená, že se neumíme dohodnout.
- **Posílení principů občanské společnosti** – v rámci procesu komunitního plánování se otevírá možnost prosazovat své názory pro široké spektrum lidí, neziskových organizací, podnikatelských subjektů i zástupců institucí veřejné správy. Jedná se o

proces, který umožňuje přímé zapojení veřejnosti do rozhodování o tématech, která jsou pro veřejnost důležitá.

- **Bez uživatelů není KPSS** – zásadní podmínkou dobrého procesu komunitního plánování je maximální možné zapojení uživatelů sociálních a navazujících služeb a jejich rodinných příslušníků.
- **Demokratická spolupráce** – jeden člověk, jeden hlas. Není podstatné, jak velkou organizaci kdo zastupuje. Důležitá je váha argumentů. Není nepřitelem, kdo má jiný názor.
- **Vše je veřejné** – v procesu komunitního plánování by všichni aktéři měli mít stejné informace ve stejnou dobu. Proto je třeba dbát na zveřejňování nebo sdílení pracovních materiálů a podkladů.
- **Svoboda vyjadřování** – každý, kdo se zapojí do komunitního plánování, má právo na svůj názor a má právo na to, aby tento názor mohl prezentovat před ostatními účastníky procesu nebo před veřejností.
- **Rovnost mezi všemi účastníky** – všichni lidé zapojení do procesu komunitního plánování jsou si rovni bez ohledu na společenské postavení a důležitost funkce, kterou právě zastávají.
- **Průběh je stejně důležitý jako výsledek** – i v případě, že se nám nepovede dobrý výsledek, tak máme šanci to napravit, pokud jsme schopní se spolu dohodnout a spolupracovat. Jestliže chceme, aby služby byly přátelské vůči lidem a poskytovaly laskavou péči našim bližním, tak i v procesu jejich plánování musíme být přátelští a laskaví.
- **Řízení** – proces komunitního plánování musí být řízený, aby směřoval k plánovaným výstupům. Je potřeba koordinovat jednotlivé aktivity.
- **Legitimita** – legitimitu procesu komunitního plánování dává maximální zapojení uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb. Jestliže má každý zájemce o komunitní plánování možnost se zapojit a přispět svým názorem k výsledkům, má proces legitimitu.
- **Cyklický proces** – komunitní plánování je proces strategického plánování, kdy na začátku je analýza, následuje část návrhová, realizace a vyhodnocení, aby se znovu vrátil k fázi analytické. Jednotlivé fáze je třeba pravidelně opakovat, protože svět okolo sítě sociálních služeb se neustále mění a je na to třeba reagovat.
- **Hledání nových lidských a finančních zdrojů** – komunitní plánování je kreativním procesem, který obvykle znamená rozšíření stávajících služeb. Na to, aby síť mohla fungovat tak, jak ji lidé zapojení do komunitního plánování navrhli, je třeba umět zajistit zdroje financování i technické a personální kapacity.
- **Řešit dosažitelné** – to, že něco v současné době není možné, například kvůli nedostatku financí, prostor nebo třeba odborníků, neznamena, že je to nedosažitelné. Na druhou stranu, je třeba při plánování vycházet z reálných potřeb a možností uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů. Malý ten, kdo malý má cíl.
- **Potřeby a přání lidí jsou víc než normativy** – normativy byl způsob stanovení kapacit sociální služby na základě statistických údajů o počtu obyvatel. Je třeba toto myšlení nahradit reakcí na přání a potřeby uživatelů sociálních služeb a jejich rodinných příslušníků, podle kterých je pak třeba nastavovat síť služeb a její kapacitu. To, že je nějaká služba v ORP zastoupena neznamena, že je její kapacita dostatečná, a že je způsob práce s klienty vhodný pro celé spektrum cílové skupiny.

2. Realizace procesu plánování sociálních služeb

Proces plánování sociálních služeb probíhá formou pravidelných setkání pracovních skupin a řídicí skupiny. V průběhu setkání v roce 2019 a 2020 byl znovu vytvořen komunitní plán, který ovšem navazoval na dokumenty KPSS z let předchozích.

Proces KPSS ORP Valašské Klobouky spočívá především v setkávání pracovních skupin několikrát ročně. Každoročně se uskuteční minimálně 4 setkání každé ze dvou pracovních skupin, PS Senioři a osoby se zdravotním postižením a PS Rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Pracovní skupiny se zabývají především projednáváním aktuálních důležitých témat, posuzováním a schvalováním rozvojových záměrů, které se uchází o zařazení do krajské sítě sociálních služeb, a v neposlední řadě tématem financování sociálních služeb z rozpočtů měst a obcí ORP Valašské Klobouky. Dochází k průběžnému a opakovanému monitorování potřeb od uživatelů, poskytovatelů sociálních služeb a sociálních pracovníků úřadu. V případě, že je nezbytné intenzivněji reagovat na aktuální témata, uskutečňují se další jednání pracovních skupin nad rámec původního harmonogramu. Proces komunitního plánování je také platformou pro síťování sociálních služeb a dalších aktérů v regionu. Pro proces plánování je vždy zásadní vyhodnocení plnění dosavadního střednědobého plánu a nová analýza potřeb osob z cílových skupin. V rámci procesu komunitního plánování je kladen důraz na zachování stávajících potřebných sociálních služeb, na jejich udržitelnost a na udržitelnost nově vznikajících služeb.

Dokument KPSS nebo jeho aktualizace je vždy předán ke schválení orgánům KPSS a je vždy předložen veřejnosti k připomínkování. Zásadní pro řádné provedení připomínkovacího procesu je, aby všichni, kdo se aktivně zapojují do procesu plánování a záměrci z řad veřejnosti, měli dostatek času dokument přečíst a zaslat relevantní připomínky. Odpovídající doba na tento krok je alespoň jeden měsíc. Za zapracování a vypořádání připomínek je odpovědný koordinátor komunitního plánování, který má za úkol s vypořádáním připomínek seznámit jejich autora a orgány KPSS, tedy pracovní skupiny a řídicí skupinu. Dokument KPSS, který prošel řádným připomínkováním zainteresovaných aktérů a veřejnosti, má dostatečnou legitimitu k tomu, aby byl předložen ke schválení orgánům zapojených měst a obcí.

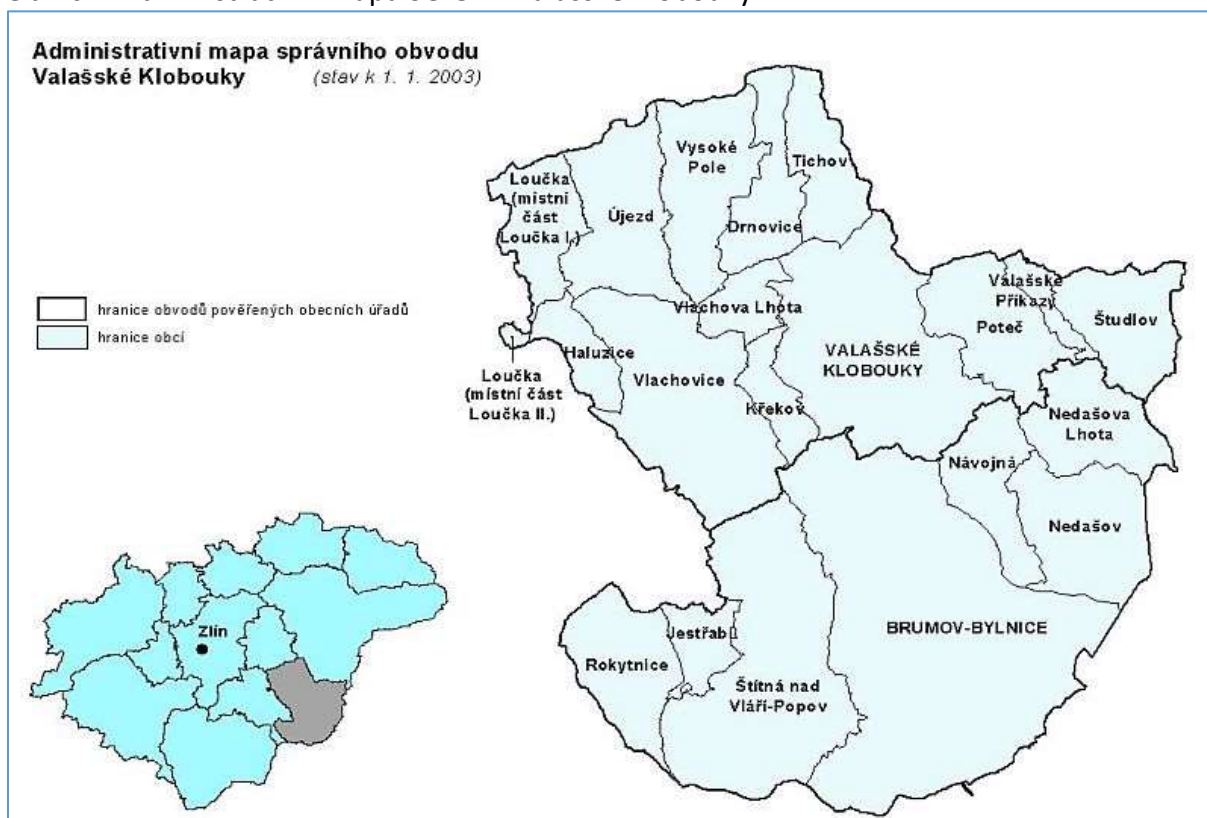
3. Analytická část

3.1 Socio-demografická analýza

Základní demografické údaje

Socio-demografická analýza správního obvodu ORP Valašské Klobouky slouží jako popis základních podmínek a trendů, které jsou důležité pro plánování rozvoje sítě sociálních služeb. Obec s rozšířenou působností Valašské Klobouky (dále jen ORP VK) má rozlohu 25 878 ha. Zahrnuje 20 obcí. Hustota zalidnění činila ke konci roku 2017 pouze 89,6 obyvatel na km² a je tak výrazně nižší než průměr ČR 134 obyvatel na km².

Obr. č. 1 Administrativní mapa SO ORP Valašské Klobouky

Zdroj ČSÚ

Tab. č. 2 Vybrané ukazatele za správní obvod Valašské Klobouky v letech 2008 - 2017

UKAZATEL	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	OBYVATELSTVO									
Počet obyvatel (k 31. 12.)	23 915	23 841	23 761	23 656	23 600	23 535	23 438	23 341	23 245	23 178
Živě narození	270	235	244	226	232	232	236	233	248	280
Zemřelí celkem	254	254	258	292	234	288	250	261	251	258
Přistěhovalí	225	211	182	176	165	222	191	194	197	215
Vystěhovalí	243	266	248	222	219	231	274	263	290	304
Přírůstek obyvatel stěhováním (přistěhovalí – vystěhovalí)	-18	-55	-66	-46	-54	-9	-83	-69	-93	-89
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel	-2	-74	-80	-112	-56	-65	-97	-97	-96	-67
Sňatky	97	104	108	91	95	91	117	91	128	113
Rozvody	48	48	46	31	36	34	41	43	31	34
Průměrný věk mužů (roky)	37,5	37,8	38,1	38,3	38,6	38,9	39,3	39,5	39,7	40,0
Průměrný věk žen (roky)	40,8	41,1	41,4	41,6	41,9	42,2	42,5	42,8	43,1	43,2
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	14,7	14,9	15,3	15,5	15,8	16,0	16,4	16,8	17,3	17,7
Index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let)	93,6	97,1	100,7	102,3	105,1	107,4	110,8	114,4	116,9	117,9
NEZAMĚSTNANOST (dle MPSV k 31. 12.)										
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	1 107	1 811	1 673	1 534	.	1 626	1 332	1 075	874	462
z toho dosažitelní (%)	96,9	99,4	99,6	99,8	.	99,2	99,6	99,4	98,9	89,0
z toho občané se zdravotním postižením (%)	16,6	10,9	13,4	13,1	.	11,0	13,9	16,3	19,1	22,3
z toho absolventi (%)	7,7	7,8	8,2	8,8	.	8,2	7,7	6,4	4,9	3,0
z toho osoby s délkou evid. nad 12 měsíců (%)	35,4	25,2	35,6	34,2	.	32,0	29,8	26,1	23,1	20,3
Volná pracovní místa	41	29	36	23	.	92	82	217	172	227

Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	27,0	62,4	46,5	66,7	.	17,7	16,2	5,0	5,1	2,0
Podíl nezaměstnaných osob (%)	6,45	10,83	10,07	9,33	.	9,89	8,17	6,63	5,40	2,60
BYTY										
Dokončené byty	32	42	64	37	30	24	29	29	29	47
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	1,3	1,8	2,7	1,6	1,3	1,0	1,2	1,2	1,2	2,0
Podíl bytů dokončených v rodinných domech (%)	62,5	66,7	51,6	75,7	70,0	83,3	72,4	65,5	82,8	40,4
Průměrná obytná plocha 1 dokončeného bytu (m ²)	73,3	82,8	62,0	86,1	77,7	81,7	87,3	79,3	79,6	56,2

Zdroj ČSÚ

Tab. č. 3 Vybrané údaje o pohybu počtu obyvatel v obcích SO ORP Valašské Klobouky za rok 2018

Název obce	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Celkový přírůstek v %	Stav 31.12.
Brumov-Bylnice	5 561	62	55	63	91	7	-28	-21	-0,38	5 540
Drnovice	414	6	5	13	7	1	6	7	1,69	421
Haluzice	81	0	2	0	1	-2	-1	-3	-3,70	78
Jestřabí	287	2	2	6	16	0	-10	-10	-3,48	277
Křekov	190	0	0	2	4	0	-2	-2	-1,05	188
Loučka	490	2	22	15	3	-20	12	-8	-1,63	482
Návojná	729	9	24	26	15	-15	11	-4	-0,55	725
Nedašov	1 386	20	17	21	27	3	-6	-3	-0,22	1 383
Nedašova Lhota	692	8	8	3	6	0	-3	-3	-0,43	689
Poteč	784	8	11	10	16	-3	-6	-9	-1,15	775
Rokytnice	587	4	4	16	9	0	7	7	1,19	594
Štítná nad Vláří – Popov	2 188	23	23	35	31	0	4	4	0,18	2 192
Študlov	507	5	4	5	11	1	-6	-5	-0,99	502
Tichov	322	2	5	0	7	-3	-7	-10	-3,11	312
Újezd	1 168	14	6	28	13	8	15	23	1,97	1 191
Valašské Klobouky	4 955	51	46	115	124	5	-9	-4	-0,08	4 951
Valašské Příkazy	300	4	2	9	2	2	7	9	3,00	309

Vlachova Lhota	228	3	1	0	2	2	-2	0	0,00	228
Vlachovice	1 468	24	17	19	26	7	-7	0	0,00	1 468
Vysoké Pole	841	12	6	17	28	6	-11	-5	-0,59	836
Celkem	23 178	259	260	403	439	-1	-36	-37	-0,16	23 141

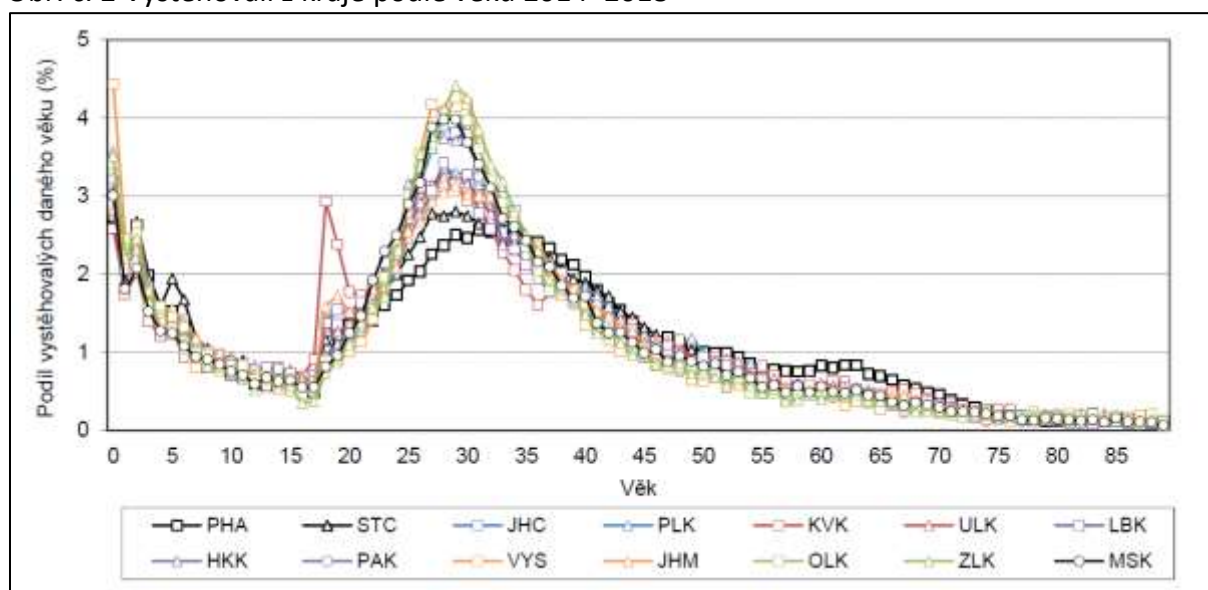
Zdroj ČSÚ

Tab. č. 4 Počet obyvatel obcí ORP VK dle věkových skupin v roce 2018

	celkem	0–14	15–64	65–84	85+
Brumov-Bylnice	5 561	798	3 767	913	83
Drnovice	414	68	283	56	7
Haluzice	81	9	55	14	3
Jestřabí	287	45	194	44	4
Křekov	190	44	118	25	3
Loučka	490	57	281	107	45
Návojná	729	128	476	111	14
Nedašov	1 386	240	960	174	12
Nedašova Lhota	692	91	497	96	8
Poteč	784	132	522	119	11
Rokytnice	587	72	388	116	11
Štítná nad Vláří – Popov	2 188	314	1 429	398	47
Študlov	507	64	346	91	6
Tichov	322	58	213	46	5
Újezd	1 168	167	806	179	16
Valašské Klobouky	4 955	749	3 311	823	72
Valašské Příkazy	300	50	205	42	3
Vlachova Lhota	228	37	144	45	2
Vlachovice	1 468	217	995	223	33
Vysoké Pole	841	145	594	96	6
Celkem	23 178	3 485	15 584	3 718	391

Zdroj ČSÚ

Obr. č. 2 Vystěhovalí z kraje podle věku 2014–2018

Zdroj ČSÚ

Pro plánování rozvoje sítě sociálních a navazujících služeb jsou podstatné nejen konkrétní hodnoty, ale především trendy. Z tabulky č. 2 vyplývá, že celkově klesá počet obyvatel. Za deset let od roku 2008 do konce roku 2017 poklesl počet obyvatel regionu o 738 osob. Pokles je způsoben především vystěhováním osob z regionu, kdy se odstěhovalo 2560 osob a přistěhovalo 1978 osob, a také tím, že počet zemřelých v letech 2008 – 2017 převýšil počet živě narozených o 164 osob. Vzhledem k tomu, že Zlínský kraj vykazuje mezi lety 2014 a 2018 nejvyšší počet vystěhovaných osob ve věku 30 let v rámci celé ČR (viz obr. č. 2), lze předpokládat, že mezi vystěhoválými osobami z ORP Valašské Klobouky převažují osoby v mladém produktivním věku. To je také jeden z důvodů, proč se výrazně zvyšuje průměrný věk obyvatel regionu a podíl osob ve věku 65+ na celkovém počtu obyvatel. Zároveň se obecně zvyšuje průměrný věk dožití. To vysvětluje skutečnost, že i přes nárůst počtu živě narozených dětí v letech 2016 až 2018, kdy v roce 2017 dokonce počet živě narozených překonal počet zemřelých, stále roste index stáří, který byl v roce 2017 na úrovni 117,9 %. Lze předpokládat silnou vazbu mezi počtem nově zkolaudovaných bytů, který v roce 2017 skočil z ustáleného počtu 29 na 47, a vyšším počtem živě narozených dětí, kdy meziroční nárůst je o 15 dětí v roce 2016 a nárůst dalších 18 dětí v roce 2017. V roce 2018 pokračoval trend poklesu počtu obyvatel, přestože se nadále projevovala vyšší porodnost než v letech 2008 - 2015.

V kontextu průměrných hodnot v ČR je v regionu relativně nízká míra rozvodovosti. Od roku 2008 do roku 2017 bylo celkem uzavřeno 1035 sňatků a bylo dokončeno 392 rozvodů. To představuje 37,9%, zatímco např. SO ORP Zlín za stejné období vykázal 56,8%.

Výrazně poklesla nezaměstnanost, což souvisí s celkovým ekonomickým růstem, ale do hodnot se nepromítl případný útlum ekonomiky, který je dopadem opatření souvisejících s aktuální epidemiologickou situací v roce 2020. Vysoká zůstává hodnota poměru osob se zdravotním postižením mezi uchazeči o zaměstnání.

Příjemci příspěvku na péči

Tab. č. 5 Počet přiznaných dávek Příspěvku na péči (PnP) ÚP ČR, KP Valašské Klobouky za období červenec 2019.

Stupeň závislosti I				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
Muži	ženy	Muži	Ženy	
5	3	62	105	175
Stupeň závislosti II				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
Muži	ženy	muži	Ženy	
10	7	106	167	290
Stupeň závislosti III				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
Muži	ženy	muži	Ženy	
8	4	105	182	299
Stupeň závislosti IV				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
Muži	ženy	muži	Ženy	
6	4	83	142	235
Celkem				
29	18	356	596	
999				

Zdroj ÚP ČR, kontaktní pracoviště Valašské Klobouky

Tab. č. 6 Počet přiznaných dávek PnP ÚP ČR, KP Valašské Klobouky za období červen 2020.

Stupeň závislosti I				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
muži	ženy	muži	ženy	
3	4	60	93	160
Stupeň závislosti II				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
muži	ženy	muži	ženy	
8	5	97	161	271
Stupeň závislosti III				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
muži	ženy	muži	ženy	
7	5	119	191	322
Stupeň závislosti IV				celkem
mladší 18 let		18 let a starší		
muži	ženy	muži	ženy	
7	2	76	157	242
Celkem				
25	16	352	602	
995				

Zdroj ÚP ČR, kontaktní pracoviště Valašské Klobouky

Celkový počet osob s přiznaným příspěvkem na péči byl v roce 2019 celkem 999 osob. To představuje cca 4,3% z celkového počtu obyvatel. V roce 2020 zaznamenáváme mírný pokles počtu osob s PnP. Relativně nízký je počet osob, které mají přiznaný I. stupeň závislosti, oproti počtu osob v ostatních kategoriích. Trend, který sledujeme v jiných regionech Zlínského kraje, se projevuje i v ORP Valašské Klobouky. Stoupá celkový počet osob s přiznaným příspěvkem na péči ve III. a IV. stupni. Spolu s tím, že se výrazně meziročně zvyšuje počet vystěhovalých obyvatel v mladém produktivním věku, zvyšuje se počet seniorů a zároveň stagnuje rozvoj pobytových služeb, hrozí velké nebezpečí, že zejména osobám v seniorském věku nebude možno zajistit adekvátní péči v domácím prostředí. Bude to způsobováno tím, že s terénními sociálními službami nebude moci spolupracovat rodinný příslušník při péči o osoby s vyšší potřebou péče.

Bytová situace

Údaje o domovním a bytovém fondu jsou k dispozici podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011.

Tab. č. 7 Údaje o domovním a bytovém fondu v ORP Valašské Klobouky

Byty	Byty	z toho		Počet osob	
	celkem	v rodinných domech	v bytových domech	celkem	z toho
					v rodinných

					domech
Byty celkem	9074	7051	1912	22665	18066
Obydlené	7544	5718	1746	22665	18066
z toho právní důvod užívání bytu:					
ve vlastním domě	4718	4696	12	15571	15502
v osobním vlastnictví	579	2	574	1473	7
Nájemní	757	143	571	1912	488
Družstevní	514	2	512	1483	5
Neobydlené	1530	1333	166	x	x
z toho důvod neobydlenosti:					
změna uživatele	39	24	14	x	x
slouží k rekreaci	374	368	3	x	x
Přestavba	68	60	7	x	x
nezpůsobilé k bydlení	149	144	4	x	x

Zdroj ČSÚ

Převážná většina obyvatel SO ORP Valašské Klobouky žije ve vlastních rodinných domech. Zajímavý je počet neobydlených bytů. U 900 bytů není uveden důvod neobydlenosti. Z hlediska rozvoje sociálních služeb je důležitý souběh vysokého počtu obyvatel, kteří žijí v rodinných domech a nízká hustota osídlení. Z toho vyplývá horší dostupnost všech služeb pro velký počet obyvatel. Z těchto aspektů lze odvozovat nejen potřebu vyššího podílu doby přesunu u péčových terénních služeb, ale také potřebu klientů využívat odlišné služby než v jiných regionech, například vyšší podíl potřeby dovozu obědů, protože neexistuje adekvátní nabídka na komerčním trhu. Jestliže bylo v roce 2011 více než 10% domů v regionu trvale neobydlených a nadále klesá počet obyvatel, lze předpokládat, že se hodnota počtu neobydlených bytů bude zvyšovat. Jaký je tento trend může ukázat až následující sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021.

Vzdělanostní struktura

Údaje o vzdělanostní struktuře jsou k dispozici podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011.

Tab. č. 8 Obyvatelstvo starší 15 let věku podle nejvyššího ukončeného vzdělání v ORP Valašské Klobouky v roce 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání											
		základní vč. neukončeného	v %	střední vč. vyučení (bez maturity)	v %	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	v %	vysokoškolské	v %	z toho		bez vzdělání	v %
										bakalářské	magisterské		
Zlínský kraj	497 677	94 785	19,05	178 120	35,79	151 336	30,41	55 966	11,25	9 938	44 608	2 170	0,44
v tom správní													
Bystřice pod	13 325	2 423	18,18	5 251	39,41	3 922	29,43	1 255	9,42	245	986	92	0,69
Holešov	18 132	3 643	20,09	7 021	38,72	5 125	28,26	1 744	9,62	330	1 367	59	0,33
Kroměříž	59 407	10 702	18,01	21 775	36,65	18 327	30,85	6 353	10,69	1 038	5 152	337	0,57
Luhačovice	16 207	3 028	18,68	5 913	36,48	4 925	30,39	1 798	11,09	351	1 411	59	0,36
Otrokovice	29 550	5 696	19,28	11 008	37,25	8 888	30,08	2 831	9,58	530	2 226	89	0,30
Rožnov pod	29 860	5 935	19,88	10 161	34,03	9 095	30,46	3 611	12,09	541	2 985	90	0,30
Uherské Hradiště	76 958	15 212	19,77	27 908	36,26	22 517	29,26	8 735	11,35	1 582	6 959	511	0,66
Uherský Brod	44 670	9 641	21,58	17 026	38,12	12 555	28,11	4 124	9,23	858	3 192	156	0,35
Valašské Klobouky	19 487	4 449	22,83	7 692	39,47	5 165	26,50	1 488	7,64	380	1 085	87	0,45
Valašské Meziříčí	35 072	6 003	17,12	12 372	35,28	11 609	33,10	3 873	11,04	668	3 140	207	0,59
Vizovice	14 007	2 844	20,30	5 236	37,38	3 991	28,49	1 395	9,96	251	1 104	43	0,31
Vsetín	55 940	10 946	19,57	20 384	36,44	17 315	30,95	5 317	9,50	1 018	4 213	201	0,36
Zlín	85 062	14 263	16,77	26 373	31	27 902	32,80	13 442	15,80	2 146	10 788	239	0,28

Zdroj ČSÚ

Ze srovnání vzdělanostní struktury dle ORP Zlínského kraje vyplývá, že region Valašskokloboucka vykazoval v roce 2011 spíše podprůměrnou úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání svých obyvatel. Má zároveň nejvyšší poměr počtu osob, které mají pouze základní vzdělání a vyučení bez maturity, a nejnižší poměr osob, které mají ukončené úplné středoškolské vzdělání s maturitou a vysokoškolské vzdělání. Nakolik silný je tento trend ukáže Sčítání lidí domů a bytů v roce 2021, každopádně je to jeden z aspektů, který může do budoucna znamenat znevýhodnění regionu v oblasti rozvoje ekonomiky, může mít vliv na nárůst počtu osob s relativně nízkými příjmy ohrožených chudobou a následně sociálním vyloučením. Nízká vzdělanostní struktura může souviset se skutečností, že z regionu ve větší míře odchází lidé s vyšším vzděláním v produktivním věku.

3.2 Popis sítě sociálních služeb SO ORP Valašské Klobouky

Tab. č. 9 Síť sociálních služeb SO ORP Valašské Klobouky dle základní sítě ZK na rok 2020

POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍ SLUŽBY	NÁZEV SOCIÁLNÍ SLUŽBY	IDENTIFIKAČNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY (ID)	DRUH SOCIÁLNÍ SLUŽBY	FORMA, POPŘ. PŘEVAŽUJÍCÍ FORMA POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	ÚZEMÍ (SO ORP/Zlínský kraj)	JEDNOTKA	KAPACITA v síti ZK	Kapacita nad/pod základní sítí ZK
CÍLOVÁ SKUPINA SENIOŘI								
Domov pro seniory Loučka, příspěvková organizace	Domov pro seniory Loučka, příspěvková organizace	9612398	Domovy pro seniory	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	115	
Charita Slavičín	Charitní pečovatelská služba Slavičín	6102858	Pečovatelská služba	Převažující terénní	Luhačovice, Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	8,97	
Charita Slavičín	Charitní pečovatelská služba Štítná nad Vláří	6207429	Pečovatelská služba	Převažující terénní	Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,75	
Charita Valašské Klobouky	Osobní asistence	1985731	Osobní asistence	Terénní	Valašské Klobouky, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,96	
Charita Valašské Klobouky	Charitní pečovatelská služba Brumov-Bylnice	7335813	Pečovatelská služba	Převažující terénní	Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,50	
Charita Valašské Klobouky	Charitní pečovatelská služba Valašské Klobouky	7684377	Pečovatelská služba	Převažující terénní	Valašské Klobouky, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	6,13	
NADĚJE, pobočka Nedašov	Dům pokojného stáří Nedašov	4417297	Domovy se zvláštním režimem - pro osoby s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	22	
NADĚJE, pobočka Nedašov	Dům pokojného stáří Nedašov	4961534	Domovy pro seniory	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	15	
Podané ruce - osobní asistence	Podané ruce - osobní asistence	4947608	Osobní asistence	Terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	5,74	
CÍLOVÁ SKUPINA OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM								

Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	Raná péče pro Moravu a Slezsko	7118025**	Raná péče	Převažující terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	0,50		
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Odborné sociální poradenství Zlín	3852178	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice, Zlín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,19		
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Tlumočnické služby	8437310	Tlumočnické služby	Převažující terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,00		
Diakonie ČCE - středisko Vsetín	Odlehčovací služba Nabersil	6473479	Odlehčovací služby	Převažující terénní	Valašské Klobouky, Vizovice, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,50		
Domov pro seniory Loučka, příspěvková organizace	Domov se zvláštním režimem Loučka	4392977	Domovy se zvláštním režimem - pro osoby duševním onemocněním	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	47		
Dům sociálních služeb Návojná, příspěvková organizace	Dům sociálních služeb Návojná, příspěvková organizace	7152788	Domovy se zvláštním režimem - pro osoby duševním onemocněním	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	70		
Charita Slavičín	Osobní asistence Slavičín	1712382	Osobní asistence	Terénní	Luhačovice, Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,20		
Charita Slavičín	Sociálně terapeutická dílna Slavičín	9368981	Sociálně terapeutické dílny	Ambulantní	Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,30		
Charita Valašské Klobouky	Denní stacionář	9612699	Denní stacionáře	Ambulantní	Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,95		
Charita Vsetín	CAMINO sociální rehabilitace	2282282	Sociální rehabilitace	Převažující ambulantní	Valašské Klobouky, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	4,21		
NADĚJE, pobočka Nedašov	Dům pokojného stáří Nedašov	2044545	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Pobytová	Valašské Klobouky	Lůžko	15		
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek	Pracoviště SONS ČR - Kroměříž; Pracoviště SONS ČR - Vsetín; Pracoviště SONS ČR - Zlín	2026800**	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,68		

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek	Sociální poradna SONS ČR - Kroměříž; Sociální poradna SONS ČR - Vsetín; Sociální poradna SONS ČR - Zlín	2500401**	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,50	
Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	5397990	Raná péče	Převažující terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	7,00	
Středisko rané péče SPRP, pobočka Brno	Středisko rané péče SPRP, pobočka Brno	4123958	Raná péče	Převažující terénní	Luhačovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Zlín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	0,40	
Společnost pro ranou péči, pobočka Olomouc	Centrum pro podporu a provázení rodin dětí se zrakovým postižením - pracoviště Zlín	4755953	Raná péče	Převažující terénní	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,20	
Tyfloservis, o.p.s.	Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Zlín	7545861	Sociální rehabilitace	Převažující terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,50	
CÍLOVÁ SKUPINA RODINY S DĚTMI								
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s.	Terénní asistenční služba Valašské Klobouky	1628165	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Převažující terénní	Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,00	
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s.	Poradna pro rodinu	7290495	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky, Vizovice, Vsetín, Zlín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,02	
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	1831726	Intervenční centra	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	3,70	
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	5261987	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	10,68	
Dětské centrum Zlín, příspěvková organizace	Krizová pomoc	9160187	Krizová pomoc	Převažující terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	4,50	

Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při Nadaci Jana Pivečky, o.p.s.	Nízkoprahové zařízení KamPak?	4607883	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Převažující ambulantní	Luhačovice, Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	5,77	
Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při Nadaci Jana Pivečky, o.p.s.	Poradenské centrum ZEBRA	3105548	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Luhačovice, Valašské Klobouky	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,30	
Za sklem o.s.	Za sklem o.s. - Zlín	3433603**	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,00	
Za sklem o.s.	Za sklem o.s. - Zlín	7560110**	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Převažující ambulantní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	3,00	
CÍLOVÁ SKUPINA OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM								
AGARTA z.s.	Terénní program	9914652	Terénní programy - pro osoby závislé na návykových látkách	Terénní	Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,20	
ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	6583408	Terénní programy - pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	Terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	7,12	
Elim Vsetín, o.p.s.	Terénní práce Elim	2633569	Terénní programy - pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	Terénní	Valašské Klobouky, Vizovice, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	1,46	
Linka SOS Zlín, příspěvková organizace	Linka SOS Zlín, příspěvková organizace	8007757	Telefonická krizová pomoc	Terénní	Zlínský kraj	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	3,90	
Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín o.p.s.	Občanská poradna Vsetín; Kontaktní pracoviště Občanské poradny Vsetín	5826609	Odborné sociální poradenství	Převažující ambulantní	Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky, Vsetín	Průměrný přepočtený úvazek pracovníka v přímé péči	2,10	

3.3 SWOT ANALÝZA

SWOT PS Senioři a OZP

Silné stránky	Příležitosti
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikovaní, kompetentní pracovníci v sociálních službách (21) • Existuje dobrý základ sociálních služeb, místně dostupné služby (20) • Silná tradice „postarat se doma“ (senioři, OZP), silná tradice, spolková činnost, neformální pečovatelé (10) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj a zkvalitnění sociálních, rozvoj terénních služeb (26) • Systematické financování ssl. z obecních rozpočtů (12) • Rozvoj sociálního bydlení (9)
Slabé stránky	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků, nedostatek financí uživatelů na sociální služby, Stále se měnící podmínky financování (56) • Velká administrativní zátěž sociálních služeb (28) • Špatná meziresortní provázanost sociálních a zdravotnických služeb Chybí lékaři, Nedostatek sociálních lůžek ve zdravotnických zařízeních - Nedostatečná kapacita služeb, Chybí psychiatři a psychiatrické sestry (20) 	<ul style="list-style-type: none"> • Narůstající skupina obyvatel požadujících sociální služby, Nárůst počtu osob v cílových skupinách, pro které nemáme služby nebo máme malé kapacity (19) • Nedostatek financí pro sociální služby, nízká priorita sociální oblasti Zlínského kraje (16) • Krize rodin (10)

SWOT analýzy PS Rodiny s dětmi a Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Silné stránky	Příležitosti
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora měst v ORP k sociálním službám (16) • Kvalifikovaní, kompetentní pracovníci v sociálních službách (11) • Velmi dobrá spolupráce mezi OSPOD a sociálními službami, které podporují ohrožené rodiny s dětmi (10) 	<ul style="list-style-type: none"> • Systematické financování ssl. z obecních rozpočtů (25) • Rozvoj a zkvalitnění sociálních služeb, rozvoj terénních služeb (18) • Rozvoj sociálního bydlení (11)
Slabé stránky	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků, nedostatek financí uživatelů na sociální služby, Nestabilní politická situace, Stále se měnící podmínky financování (36) • Velká administrativní zátěž sociálních služeb (21) • Nedostatečná zajištěnost bydlení pro různé cílové skupiny (19) • Špatná meziresortní provázanost sociálních a zdravotnických služeb, Chybí lékaři, Chybí zubní lékaři, Chybí psychiatři a psychiatrické sestry, Nedostatek sociálních lůžek ve zdravotnických zařízeních - Nedostatečná kapacita služeb (19) • Nárůst chudoby, dluhů, exekucí (11) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí pro sociální služby Nízká priorita sociální oblasti v rozpočtu Zlínského kraje (27) • Odliv kvalitních lidských zdrojů ze sociálních služeb (9) • Narůstající skupina obyvatel požadujících sociální služby, Nárůst počtu osob v cílových skupinách, pro které nemáme služby nebo máme malé kapacity (8)

3.4 Financování sociálních služeb

Financování sociálních služeb v České republice je velmi slabou stránkou. Aktuální praxe předpokládá vícedrožové financování sociálních služeb, ale není dostatečně uceleně definováno, kolik má ten který zdroj přispět. Zároveň je zdrojů velmi mnoho, což odčerpává kapacity managementu poskytovatelů sociálních služeb, ale i managementu a administrativě institucí veřejné správy. Ve financování sociálních služeb je částečná - zákonem stanovená regulace, částečně je uplatňován systémový přístup, částečně je zajišťování registrovaných sociálních služeb závislé na dobročinnosti a dohromady se jedná o velký chaos.

Různé druhy a formy sociálních služeb jsou financovány různým způsobem, žádná sociální služba však nemá od veřejné správy pro svůj provoz garantováno financování do úrovně 100% potřebných nákladů. Jsou služby, které jsou ze zákona pro uživatele bezúhradové, jsou služby, na kterých se uživatelé podílí. Výše úhrad uživatelů je ze zákona regulovaná a velmi opožděně, nebo lze říci, že prakticky jen minimálně, tato regulace reaguje na inflaci.

Pokud zdroje pro financování sociálních služeb velmi hrubě zprůměrujeme, pak uživatelé sociálních služeb se podílí na úhradě cca 50% nákladů, a to z příspěvku na péči i z dalších svých zdrojů nebo ze zdrojů rodiny. Ze státního rozpočtu přijde poskytovatelům sociálních služeb v průměru asi 30%. Zlínský kraj předpokládá, že obce budou financovat přibližně 6% nákladů a Zlínský kraj cca 3%, ale praxe je taková, že zejména malé obce s výdaji na spolufinancování sociálních služeb nepočítají, případně posílají částky, které sotva pokryjí náklady na zpracování a zaslání žádosti a případně následného vyúčtování. Zlínský kraj rozděluje ze svého vlastního rozpočtu finance na základě svých programů. Aktuálně, pro rok 2021, je poprvé v historii stanoven předpokládaný podíl rozpočtu Zlínského kraje na financování obvyklých způsobilých nákladů jednotlivých druhů sociálních služeb, ale až na rozhodování zastupitelů při schvalování rozpočtu bude záležet, zda bude alokace dostatečná. Některé sociální služby získávají finance ještě ze zdravotních pojišťoven, jako úhradu za zdravotnické úkony. V celkovém objemu se jedná o marginální částku, přibližně 1%. Jak je zřejmé, praxe je taková, že získání v průměru 10% rozpočtů sociálních služeb je systémově neřešené a závisí na dobročinnosti a podíl ze zdrojů Zlínského kraje a z obecních rozpočtů je velmi nejistý.

Na lokální úrovni můžeme tedy ve skutečnosti ovlivnit rozpočty poskytovatelů sociálních služeb v průměru z cca 5 – 10%, podle toho, jak šetří jsou zastupitelé měst a obcí a kolik celkově alokují prostředků pro dotace do sociální oblasti. To, co se odehrává na úrovni Zlínského kraje, můžeme připomínkovat, ale vliv jednotlivých obcí a měst je malý a síla a chuť ovlivňovat krajské úředníky, aby systém zjednodušili a zpřehlednili, po mnoha marných pokusech pomalu vyprchává. Systém financování sociálních služeb na národní úrovni můžeme spíše komentovat, můžeme přicházet s příklady dobré praxe z okolních států, ale do Prahy je daleko a systém financování je nastavován spíše na základě politických než odborných parametrů.

To co můžeme ovlivnit a nastavit tak, aby to bylo co možná nejlepší, je způsob financování z obecních rozpočtů. Město Valašské Klobouky od roku 2020 změnilo způsob rozdělování finančních prostředků z rozpočtu města. Požadavky na systém financování jsou ve zcela obecné rovině tyto:

Jednoduchost – čím složitější je způsob rozdělování prostředků, tím bývá náročnější na kapacity žadatele i zpracovatele žádostí, tím je méně přehledný a tím pádem i méně důvěryhodný.

Malá administrativní náročnost – poskytovatelé sociálních služeb podávají žádosti opakovaně, každoročně, způsob a rozsah poskytování sociálních služeb se nemění skokově. Pro podání žádosti není třeba opakovaně vypisovat informace, které nemají přímý vliv na výši rozdělované částky. Zákonem stanovené informace jsou zcela dostatečné.

Předvídatelnost – je dobré, když je fungující a důvěryhodný systém financování v zásadních bodech neměnný. Poskytovatelé sociálních služeb sestavují rozpočty na další rok již na začátku podzimu a v polovině podzimu odesílají své žádosti o dotace ze státního rozpočtu. V tu dobu mají obvykle také obce připravené návrhy pro své rozpočty. Je dobré, aby zejména případné výpadky zdrojů na úrovni obecních rozpočtů byly včas sdíleny s vedoucími pracovníky poskytovatelů sociálních služeb, aby nebyl ohrožen chod organizací.

Spravedlnost – pro poskytovatele sociálních služeb spravedlnost systému spočívá v dodržování nastavených pravidel a v nezasahování do nastavení systému s cílem podpořit více tu či jinou organizaci. Spravedlnost pro obce regionu, které mohou postupovat ve shodě s městem Valašské Klobouky, spočívá v tom, že přispívají financemi pouze na služby, které byly poskytnuty jejich obyvatelům a pokud chtějí, tak přispívají ve stejné výši, jako všechny ostatní obce v okolí.

Jednotný přístup – snižuje náročnost žádání o finanční příspěvek poskytovatelům sociálních služeb, zároveň obcím umožňuje sdílet údaje o poskytovaných dotacích a o informacích od poskytovatelů, což je jednoduchý a dostatečný kontrolní prvek. Je to alternativa sdružení peněz, např. v rámci mikroregionu, a jejich rozdělování z jednoho společného zdroje.

Dostatek peněz – všechny systémy rozdělování finančních prostředků, které mají nastavená pravidla, jsou lepší než rozdělování peněz na základě zvykového práva nebo dle politických či dokonce osobních preferencí aktuálně vládnoucích politiků. Každý systém financování však především potřebuje dostatečnou alokaci. Určování výše alokace pro programy financování sociálních služeb je v rukou politických představitelů, proto je pro vhodné, aby jim poskytovatelé sociálních služeb, úředníci a další aktéři v procesu komunitního plánování předkládali relevantní věcné argumenty, na základě kterých mohou určit důležitost přidělování finančních prostředků pro sociální služby a pro jiné oblasti. To, jak velká je „ideální“ alokace pro místní sociální služby v návaznosti na připravované rozpočty a vyrovnávací platbu, lze stanovit před nastavováním parametrů obecních rozpočtů. Cílem aktérů komunitního plánování je se k takovému ideálu co nejvíce přiblížit.

Financování sociálních služeb z rozpočtu města Valašské Klobouky je v souladu se systémem vyrovnávací platby Zlínského kraje a s jeho doporučenými podíly pro spolufinancování z rozpočtů územně samosprávných celků, a také v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje, který předpokládá, že Zlínský kraj bude financovat 1/3 podílu ÚSC a obce 2/3 podílu ÚSC. Systém financování sociálních služeb ve městě Valašské Klobouky je v souladu s dobrou praxí měst Otrokovice, Zlín a Kroměříž.

Pro účely výpočtu finančního příspěvku pro poskytovatele registrované sociální služby využívá město Valašské Klobouky odlišné jednotky, než Zlínský kraj. Zatímco Zlínský kraj pracuje s jednotkami kapacit služby, kterými jsou počet lůžek a počet přepočtených úvazků v přímé péči, a s výkonovými jednotkami kontakt a intervence, tak na lokální úrovni potřebujeme mít možnost evidovat vykonanou práci pro obyvatele různých obcí v rámci jedné služby. K tomu potřebujeme mít jednotky lůžkoden u pobytových služeb (Domov pro seniory, domov se zvláštním režimem apod.), bytoden u Azylového domu pro rodiny s dětmi, počet hodin (přímé péče) nebo podpory u terénních služeb a služeb odborného sociálního poradenství, jednotku osobohodina u ambulantních služeb (denní stacionář, sociálně terapeutická dílna apod.). Takto evidované jednotky umožňují při žádání o dotace z různých obcí vypočítat podíl práce odvedené pro obyvatele.

Aby systém financování mohl dobře fungovat, je třeba nastavit dohodu o některých důležitých aspektech. Prvním jsou nízkoprahové služby, které nezjišťují bydliště uživatele služby. Ve službě nízkoprahové zařízení pro děti a mládež jsou všichni klienti považováni za místní. V případě cílové skupiny osob bez přístřeší je osoba místní právě tam, kde se nachází a kde se s ní sociální pracovníci dohodnou na podpoře či péči. Jestliže osoba s minimálními hygienickými návyky a zjevnou závislostí na alkoholu přebývá někde na území města, pak je třeba nabídnout sociální práci na místě faktického pobytu, bez ohledu na to, kde se narodila, případně kde má tato osoba shodou okolností trvalý pobyt.

Město Valašské Klobouky nabízí dalším obcím ORP Valašské Klobouky, aby se připojily k systému participace. Jsou proto deklarována určitá pravidla, kterými se systém financování řídí a ze kterých vychází rozhodování o tom, jak bude fungovat a jak bude případně upravován.

Principy systému financování sociálních služeb a participace obcí na něm:

- Předpokladem fungování systému participace je vzájemná důvěra a vstřícnost mezi poskytovateli sociálních služeb a obcemi, která umožňuje řešit nestandardní situace s ohledem na minimalizaci dopadu na uživatele sociálních služeb.
- Obce deklarují zájem na zachování stávajících sociálních služeb v ORP Valašské Klobouky.
- Obce vyčlení ve svých rozpočtech finance pro sociální služby v ORP Valašské Klobouky.
- Obce budou v rámci sdílených pravidel dotovat pouze služby zhodnocené podle krajských parametrů jako kvalitní, s Pověřením Zlínského kraje, jiného kraje ČR případně s Pověřením MPSV.
- Za obyvatele obce se považuje uživatel s trvalým bydlištěm v dané obci v roce podání žádosti o finanční příspěvek. V odůvodněných případech je rozhodující místo faktického pobytu uživatele, nikoli adresa jeho trvalého bydliště.
- Každá obec se podílí na nákladech sociálních služeb poskytovaných jejím obyvatelům nebo poskytovaných na jejím území.
- Poskytovatelé sociálních služeb poskytují obcím dostatek informací, ze kterých je možno odvodit objem práce vykonané, pro obyvatele obce nebo na území obce.
- Výše participace na financování poskytovaných sociálních služeb navazuje na systém vyrovnávací platby garantovaný Zlínským krajem.
- Finanční podpora poskytnutá na tyto služby je součástí vyrovnávací platby ve smyslu krajského „Pověření“.

- Celkový objem financí z obecních rozpočtů představuje maximálně 10% celkového rozpočtu sociálních služeb poskytovaných občanům obcí ORP Valašské Klobouky nebo na území obcí ORP Valašské Klobouky.
- výši konkrétní finanční podpory pro jednotlivé sociální služby rozhodují příslušné orgány obcí na základě žádostí poskytovatelů sociálních služeb.

4 Strategická část

Strategická část KPSS Valašské Klobouky se zaměřuje na popis preferovaného rozvoje registrovaných sociálních služeb a služeb souvisejících, tedy služeb, které mimo režim zákona o sociálních službách podporují cílové skupiny procesu komunitního plánování nebo jinak pozitivně přispívají k fungování sítě podpory a péče. Základní premisou je zachování stávajících kvalitních sociálních služeb, alespoň ve stávajícím rozsahu.

Akteři komunitního plánování při navrhování jednotlivých cílů strategické části vycházejí z vývoje sociodemografické situace v regionu, z potřeb uživatelů z cílových skupin, se kterými pracují jak sociální a související služby, tak sociální a další pracovníci veřejné správy a, zejména na úrovni menších obcí, starostové. Dalším zdrojem je SWOT analýza, která vymezila několik nejdůležitějších témat.

Je třeba konstatovat, že rozvoj nebo vytvoření sociálních služeb na lokální úrovni je převážně závislý na rozhodování Zlínského kraje. To je instituce, která je odpovědná za dostupnost a za rozvoj sociálních služeb a má vliv na přibližně třetinu financí pro provoz sociálních služeb tím, že má za úkol přerozdělovat podporu ze státního rozpočtu a přispívá také z vlastního rozpočtu Zlínského kraje.

Z hlediska budoucího vývoje může do provozu sociálních služeb výrazně zasáhnout připravovaná novela zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tato novela může nastavit technické a personální standardy, sloučit sociální služby, změnit způsob financování a fungování celého systému.

Vize a poslání

Jaké chceme mít sociální služby? Co je pro nás důležité?

- S dostatečnými kapacitami, flexibilně reagující na změny potřeb
- Finančně stabilní a udržitelné
- Koordinované, spolupracující, provázané
- Místně a časově dostupné
- Kvalitní, s kvalitním erudovaným a empatickým personálem
- Sebevědomé a bez stresu
- Transparentní
- S celostním přístupem
- S dostatečným zázemím,
- Podporované regionálními samosprávami

Jaké chceme mít komunitní plánování? Které aspekty jsou důležité?

- Srozumitelné, dostupné veřejnosti a otevřené
- Profesionálně vedené
- Produktivní a realizovatelné
- S měřitelnými cíli
- Regionálně ukotvené a provázané s nadregionálními službami

- Aktuální a schopné rychle a flexibilně reagovat

Vize sítě sociálních služeb v ORP Valašské Klobouky je:

Máme dostupné, udržitelné, spolupracující sociální a související služby, zajišťované kvalitním, erudovaným a empatickým personálem pro občany ORP Valašské klobouky.

4.1 Senioři

Bezpečné stárnutí v místě a mezi lidmi, ke kterým patřím.

Vizí pro cílovou skupinu senioři je, aby mohli žít po celý svůj život ve své komunitě, tedy v našem regionu, mezi svými blízkými a známými. Aby služby byly v dosahu a v případě, že budou muset opustit svou domácnost, protože již nejsou soběstační, aby zůstávali v pobytové službě ve svém městě či obci nebo velmi blízko.

V cílové skupině senioři je z hlediska sociodemografického vývoje určujícím trendem stárnutí populace. Lidé se dožívají vyššího věku. To však neznamená, že jsou ve vyšším věku zdraví a soběstační. Cílová skupina seniorů, kteří potřebují péči další osoby, se tedy rychle zvětšuje. Dalším jevem, který ve značné míře ovlivňuje poskytování péče seniorům, je dlouhodobý trend vystěhovávání lidí v mladém produktivním věku, které je pro Zlínský kraj typické. Již několik desetiletí se každoročně vystěhovává mimo Zlínský kraj několik tisíc lidí, nejčastěji okolo věku 30 let (zdroj <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/vyvoj-obyvatelstva-v-krajich-ceske-republiky-2018> v této věkové skupině je to přibližně 30% ze všech vystěhovalých lidí/ rok, tedy v průměru cca 1200 osob ve věku 25 – 35 let). I přesto, že o své příbuzné pečují často i lidé z širší rodiny, je nevyhnutelným důsledkem to, že více osob v seniorském věku žije osamoceně a v okamžiku, kdy by potřebovali pomoc členů rodiny, musí poptávat sociální služby.

Lidé bez možnosti využít péči svých dětí, a to i v případech, kdy je rodina na blízku, ale péči nezvládá, potřebují dříve vstoupit do pobytových služeb. Z hlediska nastavení zdravotně sociálních systémů v regionu, které by měly zajišťovat péči o nesoběstačné osoby v seniorském věku je slabou stránkou nedostatek sociálních lůžek ve zdravotnických zařízeních, což ještě více ztěžuje možnost zajistit důstojnou péči o seniory, kterým se náhle zhoršil zdravotní stav, a nadále nemohou zůstat ve své domácnosti.

Úlohou celé společnosti, ale především seniorské generace, je snaha o prodloužení délky života v relativně dobré zdravotní kondici. Zdraví je limitujícím faktorem pro celkovou kvalitu života v seniorském věku. Základem je zdravější a aktivnější životní styl. Přispívají k němu bohaté sociální kontakty, zdravá strava, pohyb, tedy věci, které si může umět zařídit skoro každý. Pro síť služeb pomáhající seniorům je to výzva zejména pro oblast osvěty a aktivizačních a svépomocných aktivit. Dlouhodobým cílem musí být budování takové sítě sociálních služeb pro seniory, která bude mít co nejpestřejší možnosti nastavení míry péče a podpory. Taková síť bude umět nabídnout právě takovou úroveň péče, která je nezbytná, a tím bude také efektivní vzhledem k vynaloženým nákladům. Jinými slovy je dlouhodobým cílem mít v regionu (SO ORP) dostupnou provázanou síť více služeb.

1.1 Pobytové služby

Poptávka po pobytových službách neustále převyšuje nabídku a situace se průběžně zhoršuje, protože nabídka dostupných služeb je malá. Množí se žádosti o zajištění služby od lidí z jiných

krajů ČR, včetně Prahy. To značně zatěžuje provoz služeb, protože i tyto žádosti je třeba přijmout a posoudit. Např. kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR ve Valašských Kloboukách zaznamenává přibližně 40 osob ročně, které poptávají pobytové služby neúspěšně nebo s dlouhou čekací dobou. Z hlediska kapacit je důležité sledovat jak celkový počet lůžek, tak počet lůžek, které se v průběhu roku uvolní pro další zájemce o službu. Důležité je podchytit rostoucí cílovou skupinu osob s demencemi, pro kterou jsou pobytové služby v regionu nedostupné. Aby rodiny mohly lépe zvládat péči, potřebují nejen podporu formou poradenství a dobře nastavený systém sociálních dávek, které sníží ekonomické dopady péče o rodinné příslušníky. Potřebují také pobytovou odlehčovací službu, která umožní oddych pro pečující osoby, aby nabraly síly pro další péči v přirozeném prostředí uživatele. S poskytováním pobytových služeb souvisí také rostoucí trend četnosti a náročnosti zdravotních úkonů v pobytových sociálních službách. Sociální služby musí nahrazovat péči léčeben dlouhodobě nemocných. Přitom zdravotní péče v pobytových sociálních službách není dostatečně finančně podporovaná z veřejných rozpočtů.

- 1.1.1 Zřízení nebo rozšíření služby Domov pro seniory s kapacitou – 15 lůžek
- 1.1.2 Zřízení nebo rozšíření služby Domov se zvláštním režimem pro osoby s demencí s kapacitou 25 lůžek
- 1.1.3 Zřízení odlehčovací služby s kapacitou – 5 lůžek v zařízení Naděje Nedašov
- 1.1.4 Zřízení odlehčovací služby pobytové Vlachovice s kapacitou 15 lůžek – dopracování záměru
- 1.1.5 Zřízení pobytové odlehčovací služby s kapacitou 4 lůžka ve Slavičíně pro cílovou skupinu seniory a osoby se zdravotním postižením

1.2 Ambulantní služby

Bez návrhu

1.3 Terénní služby

Vzhledem ke stárnutí populace, tedy průběžně se zvyšujícímu počtu osob v seniorském věku, roste také počet osob, které potřebují péči sociálních služeb k tomu, aby mohly zůstat v domácím prostředí. V současné době se projevuje nedostatek pobytových sociálních služeb mj. i tím, že narůstá objem péče terénních pečovatelských služeb u jednotlivých klientů. Terénní služba obvykle navazuje na péči rodiny. Kvůli osamocení žijícím seniorům je častěji poptávaná služba o víkendech a ve večerních hodinách. To zvyšuje tlak na potřebu růstu kapacit pečovatelské služby. Zajímavým poznatkem je, že při spolupěči rodiny a terénní služby, klienti často neřeší cenu služeb. Hlavním faktorem je ochota klientů přijmout službu od cizích lidí.

- 1.3.1 zvýšení kapacit pečovatelských služeb v regionu o 3 úvazky; 1 úvazek v oblasti Štítná nad Vláří, 1 úvazek v oblasti Brumov – Bylnice a 1 úvazek v regionu Valašské Klobouky

1.4 Ostatní služby

Pracovní skupiny procesu KPSS Valašské Klobouky se shodly na to, že rodinní pečující (neformální pečovatelé) jsou ohroženou skupinou. Dlouhodobá péče o člena rodiny je pro pečující náročná fyzicky i psychicky. Může znamenat ztrátu příjmů z ekonomické činnosti, ztrátu společenských kontaktů a také zhoršení zdravotního stavu. Zvláštní pozornost potřebují

také osoby, které obtížně zvládají situaci související s úmrtím rodinného příslušníka či pečované osoby. S tím souvisí zajišťování domácí zdravotní a hospicové péče pro všechny věkové kategorie.

1.4.1 Nastavení systémové podpory rodinných pečujících a zřízení poradny pro pečující a pozůstalé s min. úvazkem 0,5

4.2 Osoby se zdravotním postižením

Běžný život.

Pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením chceme mít takové podmínky a takové sociální a související služby, které jim umožní prožívat takový život, který je v maximální možné míře podobný tomu, který mají lidé bez zdravotního postižení. Tedy umožní jim vést co možná nejvíce samostatný život ve své domácnosti nebo v prostředí, které je jejich domovem, měly možnost pracovat nebo vzdělávat se a trávit volný čas podle svých zájmů.

Z hlediska sociodemografického vývoje se u osob se zdravotním postižením pomalu zvyšují celkové počty. Výrazně se zvyšuje počet osob, které mají diagnostikovanou poruchu autistického spektra, a to především díky zavedení plošného screeningu populace v 18 měsících věku. Pozitivní na tom, je, že v raném věku lze pracovat na tom, aby dopady PAS na další vývoj (funkčnost) mladého člověka byly menší.

Ve valaškoklobouckém regionu, podobně jako v jiných regionech Zlínského kraje, chybí kapacity sociálních služeb, které by pomohly zabezpečit péči o dospělé osoby s různými handicap. Osoby se zdravotním postižením, které ukončí školní docházku, nemají z velké části možnost pokračovat v návštěvách adekvátních ambulantních zařízení. Zatímco běžná populace se ve velké míře v mladém dospělém věku osamostatní a zařizuje si vlastní domácnost, osoby se zdravotním postižením tuto možnost nemají. Protože neexistuje adekvátní možnost osamostatnění se, tedy možnost najít si adekvátní bydlení s podporou sociální služby, zůstávají osoby se zdravotním postižením v dlouhodobé péči rodiny i v dospělém věku. Důsledkem toho přichází o získané sociální a pracovní dovednosti, o kontakt se společenským prostředím a pro rodinné pečující to představuje enormní zátěž, která se projevuje společenským vyloučením, zhoršováním zdravotního stavu a zhoršováním ekonomické situace. Velmi nedostatečná je nabídka podpory pro osoby s duševním onemocněním. Podobně, jako je tomu u cílové skupiny seniorů, je třeba nastavit takovou síť služeb, které budou umět nastavit míru podpory a péče tak, aby odpovídaly potřebám osob se zdravotním postižením, aby je bezpečně vedly k posilování soběstačnosti.

2.1 Pobytové služby

V oblasti pobytových služeb je pro Zlínský kraj typická malá dostupnost služeb pro osoby s těžkým duševním onemocněním a s poruchami chování. Proto je jedno z opatření nastaveno tak, aby se kapacity pobytové služby pro tuto cílovou skupinu navýšily. Souvisí s tím také změna registrované cílové skupiny, protože poskytovat v jednom zařízení sociální péči osobám z tak rozdílných cílových skupin, jako jsou osoby s chronickým duševním onemocněním a

lidem se závislostí na alkoholu je krajně obtížné. Ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky není dostupná služba chráněné bydlení, která by umožnila osobám se zdravotním postižením posilovat své dovednosti a soběstačnost. Mezi prioritami je také potřeba zřízení pobytové odlehčovací služby, která bude zaměřená na péči o osoby se zdravotním postižením, včetně dětí.

2.1.1 Změna cílové skupiny v DZR Návojná – snížení kapacity o 15 lůžek a specializace pouze na cílovou skupinu osob s duševním onemocněním

2.1.2 Odlehčovací služby pro OZP v Návojně od 15 let s kapacitou 5 lůžek

2.1.3 Chráněné bydlení pro dospělé s chronickým duševním onemocněním s kapacitou 5 lůžek.

2.2 Ambulantní služby

Osoby se zdravotním postižením po ukončení základní docházky, nemají v regionu Valašské Klobouky dostupnou sociální službu. Ztrácí tím sociální návyky a dovednosti, které se během let ve škole naučily. Rodiny nemohou využít podpory při rozvoji lidí se zdravotním postižením, omezené jsou možnosti navazování sociálních kontaktů. V rodinách, které pečují o osobu se zdravotním postižením, chybí znalosti a síla na to, aby docházelo k nějakému posunu. Lidé se zdravotním postižením bez odborné péče jsou některými pečujícími osobami zneschopňováni („protože je rychlejší to udělat za něj, než ho to učit nebo čekat, až to sám zvládne“). Doma dochází k nechtěné izolaci, která v nich díky frustraci spouští spoustu problémového chování jako je např. agrese (vůči sobě i ostatním), apatie nebo deprese. Obrovskou zátěž to znamená pro pečující osoby. Proto je třeba postupně vybudovat síť služeb, které pomohou s péčí o dospělé osoby se zdravotním postižením. Jednou ze základních služeb takové sítě je služba denní stacionář. U cílové skupiny osob s duševním onemocněním patří k základním sociálním službám služba sociální rehabilitace. A to jak ve formě ambulantní, tak ve formě terénní. Vzhledem k tomu, že cílová skupina osob s duševním onemocněním potřebuje opakovaně asertivně nabízenou podporu a bezpečné prostředí, je vhodné rozšiřovat působnost zavedených poskytovatelů sociálních služeb. Aktuálně ve Valašských Kloboukách působí služba Camino Vsetín jednou týdně (terénní forma častěji, dle potřeby klientů). Podobně u cílové skupiny osob se zrakovým postižením je zajištění sociální rehabilitace důležité pro zapojení do běžného života v maximální možné míře. Ve Zlínském kraji je tato služba zajišťována organizací Tyfloservis o.p.s. ve Zlíně. Tato služba dlouhodobě usiluje o doplnění svých úvazků, které nezbytně potřebuje pro zajištění podpory klientům, do Základní sítě sociálních služeb ve Zlínském kraji, proto je součástí plánu jejího rozvoje.

2.2.1 Rozšíření služby denní stacionář Brumov - Bylnice o detašované pracoviště se službou pro CS osob s PAS těžkým mentálním a kombinovaným postižením s okamžitou kapacitou 8 klientů.

2.2.2 Rozšíření dostupnosti ambulantní služby Camino sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním v ORP Valašské Klobouky o další pracovní den.

2.2.3 Rozšíření kapacit ambulantní a terénní sociální rehabilitace pro osoby se zrakovým postižením o 0,5 úvazku – služba s celokrajskou působností.

2.3 Terénní služby

Pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením jsou dostupné některé terénní sociální služby, jako je pečovatelská služba (u které však převažuje CS senioři), raná péče a sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním. Terénní služby pomáhají lidem se zdravotním postižením zvládnout život ve svém přirozeném prostředí a z tohoto hlediska jsou pro veřejné rozpočty výhodnější (pokud péče nepřesáhne cca 3h/den, což je však výrazně výjimečné).

Aktuálně je plánovaný zejména rozvoj služeb zaměřených na osoby s těžkým duševním onemocněním. Pro ty je doposud k dispozici terénní sociální rehabilitace. Rozvoj v péči o osoby s duševním onemocněním souvisí s probíhající reformou péče o duševní zdraví. Tato reforma je doposud limitována především výrazným nedostatkem odborného personálu, tedy psychiatrů a psychiatrických sester. Limitem, který se v praxi ukázal, je také doposud nový požadavek na to, aby psychiatrické sestry uměly pracovat samostatně bez přímého dozoru lékaře. Postupně by měla vznikat Centra duševního zdraví (CDZ), která by pokryla jednotlivé regiony dostupnou terénní a ambulantní péčí. Ve Zlínském kraji zatím fungují CDZ Uherské Hradiště a CDZ Kroměříž. V následujících letech by měla vzniknout také ve Zlíně a ve Vsetíně.

2.3.1 Vznik Centra duševního zdraví Vsetín, Zlín a Valašské Klobouky – dlouhodobý záměr s nadregionálními dopady

2.4 Ostatní služby

Pro osoby se zdravotním postižením bude rozvoj sociálních služeb znamenat možnost osobního rozvoje a zkvalitnění života. Mimo oblast sociálních služeb jsou oblasti, ve kterých potřebují osoby se zdravotním postižením obvykle nějakou formu dopomoci. Jedná se například o zaměstnávání, včetně přípravy formou ergoterapeutické dílny a zavedení spolupráce se službou sociální rehabilitace při doprovodu do zaměstnání. Důležitou oblastí je organizování volného času, výstavba bezbariérového bydlení a zlepšování bezbariérovosti obecně. Patří sem také podpora neformálních pečovatелů.

2.4.1 Zřízení ergoterapeutické dílny s kapacitou 5 osob a rozvoj podporovaného zaměstnávání OZP

2.4.2 Dostupné bydlení pro osoby s psychiatrickým onemocněním s podporou terénní sociální služby sociální rehabilitace s kapacitou 5 osob

4.3 Rodiny s dětmi

Rodičem i dítětem s jistotou a bez obav

Obecným cílem je, aby rodiny byly více stabilní, aby měly dostatek jistoty ve výchově dětí. Celospolečenské negativní změny, které se projevují rozpadem rodin, domácím násilím, nedostatky ve zvládnání výchovy a dalšími jevy, se nevyhýbají ani Valašskokloboucku. Rizikové chování dětí a ohrožení školním neúspěchem se obvykle vyskytují u dětí z rodin, které nefungují dobře nebo se již rozpadly. Stále častější bude situace, kdy děti, které byly klienty Oddělení sociálně právní ochrany dětí, budou mít děti, které také budou řešené OSPOD.

Síť sociálních služeb pro rodiny s dětmi je doposud řešená pouze terénními a ambulantními službami. Sociálně aktivizační služby pomáhají rodinám zvládat lépe hospodaření, řešení

dluhů, výchovné problémy, podporu komunikace rodičů se školou, hledání bydlení, a asistovaný styk rodiče s dítětem. Odborné sociální poradenství se zaměřuje také na terapeutickou činnost a mediaci. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež pracuje s cílovou skupinou dětí s rizikovým chováním a dětí v obtížné životní situaci.

3.1 Pobytové služby

V Regionu ORP Valašské Klobouky není dostupná pobytová sociální služby pro rodiny s dětmi. Sociální služba azylový dům zajišťuje krizové bydlení. Řeší akutní situaci klientů po omezenou dobu. Oproti terénním službám má azylový dům výhodu v možnosti intenzivní sociální práce, protože pracuje s velmi ohroženou skupinou rodin v bytové nouzi.

3.1.1 Azylový dům pro rodiny s dětmi – 5 bytů (20 lůžek)

3.2 Ambulantní služby

Cílová skupina dětí s potřebou podpory v náročné životní situaci nebo ohrožených rizikovým chováním se obvykle vyhýbá výchovnému působení rodiny, školy nebo standardních volnočasových aktivit. Případně nemá dostupné takové zázemí, které by bylo dlouhodobě podpůrné. Podporu může získat v bezpečném prostředí nízkoprahového centra pro děti a mládež. Cílem je rozšíření otevírací doby NZDM v Brumově – Bylnici. Potřeba rozšíření služeb NZDM vychází z dlouhodobé evaluace potřeb a přání klientů. S cílem zabránit rozpadu rodin nebo alespoň zmírnění dopadů tohoto jevu na děti je třeba rozvíjet služby zaměřené na rodinnou terapii. Další oblastí pro rodinnou terapii je práce s pachateli a oběťmi domácího násilí. Vzhledem k pokračujícímu dopadu nekalých praktik v oblasti spotřebitelské, v oblasti exekucí a v dalších oblastech na rodiny a osoby všech věkových a sociálních skupin, je třeba posilovat kapacity občanské poradny.

3.2.1 NZDM Kampak – rozšíření otevírací doby v B-B + 1 úvazek (0,75 ORP VK, 0,25 ORP Luhačovice)

3.2.2 Navýšení kapacit občanské poradny o 1 úvazek (od roku 2021)

3.3 Terénní služby

Terénní služby, které podporují rodiny s dětmi, mají možnost působit přímo v domácnosti klientů. Služba Krizová pomoc působí krátkodobě v rodinách, které jsou v krizi, její výhodou je rychlé zajištění podpory v řádu několika hodin při řešení velmi vážných případů, například podpora pozůstalých při sebevraždách. Služba má celokrajskou působnost. Do terénních služeb spadá stále čtenější práce v on-line prostoru. V on-line prostředí se ve velkém měřítku odehrává život mnoha osob z cílové skupiny ohrožených dětí. Proto je třeba nastavit kapacity sociálních pracovníků, kteří budou moci i v tomto prostředí pracovat ve prospěch klientů. Je třeba rozšiřovat podporu rodin v obtížné či krizové situaci, podporovat zavádění Cochemské praxe, rozšiřovat možnosti mediace a další oblasti, které řeší odborné sociální poradenství pro rodiny s dětmi.

3.3.1 Krizová pomoc + 1 úvazek (celokrajská služba)

3.3.2 Terénní program NZDM pro on-line prostředí + 0,2 úvazku

3.3.3 Navýšení kapacit Poradny pro rodinu terénní formou o úvazek 1,23

3.4 Ostatní služby

Mimo oblast sociálních služeb se i v cílové skupině rodiny s dětmi opakuje potřeba zajištění sociálního bydlení, tedy bydlení s nízkými náklady s podporou sociální práce. Pro obecní rozpočty je sociální bydlení levnější variantou zajištění potřeb široké cílové skupiny, než budování nových sociálních služeb. Je třeba zajistit rozvoj sociálních i souvisejících služeb, které se zaměřují na rodinnou terapii s cílem posilovat vztahy v rodině, bezpečné prostředí pro výchovu dětí, zabránit rozpadu rodin nebo alespoň zmírnění dopadů tohoto jevu na děti. To vše také v návaznosti na zavádění Cochemské praxe, na kterém soudy spolupracují s OSPOD a poskytovateli sociálních a souvisejících služeb. Do oblasti vzdělávání, ale se zřejmým dopadem do oblasti sociální, patří záměry zřízení pozic školních psychologů ve Valašských Kloboukách a v Brumově – Bylnici a také zavedení pozice výukového školního asistenta, který by zajišťoval doučování a podporoval žáky ohrožené školním neúspěchem v domácím prostředí. S cílovou skupinou dětí, které mají výchovné problémy a poruchy chování, pracují střediska výchovné péče. Jejich malé kapacity ve Zlínském kraji a špatná dostupnost pro ORP Valašské Klobouky vedly k zařazení návrhu této služby do komunitního plánu.

3.4.1 Sociální a dostupné bydlení – rozšíření kapacity sociálního bydlení o 10 domácností ve Valašských Kloboukách

3.4.2 – Zřízení služby Rodinná terapie – 1 úvazek spolufinancovaný z veřejných rozpočtů

3.4.3 Zřízení pozic školních psychologů – 1 úvazek na ZŠ VK. 1 úvazek ZŠ B-B.

3.4.4 Zřízení služby / aktivity Výukový školní asistent 0,5 úvazku - terénní pomoc s doučováním

3.4.5 Vznik Střediska výchovné péče ve Valašských Kloboukách s kapacitou 8 lůžek.

4.4 Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Snižování rizik - ochrana společnosti

Obecným cílem Komunitního plánu sociálních služeb u cílové skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením je snižovat rizika jejich chování na společnost i na tyto osoby. Nejzávažnějším celospolečenským problémem je alkoholismus a jeho dopady na jednotlivce i na rodiny. V ORP Valašské Klobouky je relativně malý počet osob bez přístřeší. Narůstá počet osob, které nezvládají řešit dluhy. Závažným problémem je gamblerství se závažnými důsledky rozpadu rodin a vzniku velké zadluženosti.

Dostupnost sociálních služeb pro cílovou skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením je zajišťována převážně službami, které dojíždí z jiných regionů Zlínského kraje. Sociální služby úzce spolupracují se sociálními pracovníky městských úřadů Valašské Klobouky a Brumov – Bylnice.

4.1 Pobytové služby

Bez opatření.

4.2 Ambulantní služby

Prioritním opatřením pro zajištění potřeb osob ohrožených sociálním vyloučením je posílení služby dluhové poradenství a to jak v počtu úvazků, tak rozšíření o formu terénní, aby mohli pracovníci navštěvovat klienty v jejich domácnostech. Otevírá to také možnost spolupráce se

zaměstnavateli, pro které představuje existence exekucí jejich zaměstnanců značnou administrativní zátěž. Důležitým úkolem je také potřeba zajistit soudem nařízením vzdělávání dlužníků, které bylo schváleno v novele insolvenčního zákona v rozsahu až 100 hodin.

4.2.1 Dluhové poradenství navýšení o 0,9 úvazku na 1 úvazek (zároveň s terénní formou)

4.2.2 Odborné sociální poradenství – vznik adiktologické poradny ve Vsetíně s nadregionální působností a s terénní formou služby s kapacitou 1 úvazek na celý Zlínský kraj

4.3 Terénní služby

Ve formě terénního poskytování sociálních služeb je navrženo navýšení služby, která se zabývá řešením závislostí. Terénní forma je důležitá pro to, aby byla zajištěna dostupnost pro ORP Valašské Klobouky z jiných regionů a aby bylo možné pracovat s klienty v jejich přirozeném prostředí. Navýšení kapacit služby krizová pomoc se vztahuje na celý Zlínský kraj a souvisí také s rozšířením cílové skupiny na všechny osoby v krizi, na rozdíl od dosavadního zaměření pouze na rodiny s dětmi.

4.3.1 Krizová pomoc – navýšení úvazků o 0,2 od roku 2021 a o další 0,3 úvazku do roku 2023 – celokrajská služba + úprava cílové skupiny.

4.4 Ostatní služby

Do oblasti ostatních služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením patří preventivní programy, které se zaměřují na žáky a studenty. Jejich realizace pomáhá předcházet vzniku závislostí a následného sociálního vyloučení. Téma sociálního bydlení prostupuje všemi cílovými skupinami. U osob ohrožených sociálním vyloučením se opět jedná o osoby, které jsou bez přístřeší nebo v bytové nouzi. Podle kategorizace ETHOS patří mezi osoby bez přístřeší nebo v nejitém bydlení také lidé na ubytovnách, v přelidněných bytech, v bydlení bez nájemní smlouvy nebo bydlící v místnostech či budovách, které nejsou určeny k bydlení. Sociální bydlení sice závisí na možnosti nabídnout nájem, ale to podstatné je možnost sociální práce, která se zaměřuje na udržení si bydlení. Sociální bydlení je spojeno také se sociální prací, kterou může vykonávat sociální pracovník města nebo neziskové organizace.

4.4.1 Hra na hraně – prevence rizikového hraní – realizace na všech ZŠ s II. Stupněm a SŠ v regionu ročně

4.4.2 Závislost tady a teď – prevence látkových závislostí – realizace na všech ZŠ s II. stupněm a SŠ v regionu ročně

4.4.3 Sociální bydlení pro jednotlivce s kapacitou 10 bytů + 1 úvazek sociálního pracovníka.

4.5 Systémové priority

Fungování sítě sociálních služeb může vylepšovat celá řada opatření. Zatímco rozvoj sociálních služeb je velmi závislý na vyjednávání se Zlínským krajem, ostatní služby pro jednotlivé cílové skupiny a systémová opatření jsou tím, co je plně v moci lokálních aktérů. Proto je dobré při realizaci komunitního plánu zaměřovat právě na tyto kategorie.

5.1 Spolupráce

Rozvoj spolupráce a síťování přináší možnost synergického působení více aktérů sítě sociálních a souvisejících služeb. Má úroveň konkrétní spolupráce při zajišťování potřeb jednotlivých klientů, ale také sdílení informací v rámci celého spektra služeb. Řízení spolupráce je úkolem především pro sociální odbor Valašské Klobouky. Na úrovni práce s jednotlivými klienty pak na klíčových pracovnících. Pro podporu spolupráce a udržení sdílení informací je důležité řízení procesu KPSS. Do oblasti spolupráce je zařazen také rozvoj dobrovolnické práce. Tu je nezbytné řešit systémově, protože podpora dobrovolníků chybí organizacím v celé síti sociálních a souvisejících služeb.

5.1.1 Udržitelný proces KPSS – min. 0,5 úvazek koordinátora

5.1.2 Vznik dobrovolnického centra ve Valašských Kloboukách

5.2 Financování

Cílem v oblasti financování, který je řešitelný na lokální úrovni, je sjednocení postupu spolufinancování sociálních služeb z obecních rozpočtů v ORP Valašské Klobouky. Je spravedlivé, aby jednotlivé obce přispívaly na provoz sociálních služeb podle objemu práce, který odvedou sociální služby pro jejich obyvatele. Zavádění spolufinancování umožní rozložit zátěž mezi více obcí a především přispívá ke stabilizaci poskytovatelů sociálních služeb. Poskytovatelé sociálních služeb se potýkají s tím, že vícezdrojové financování je velmi nepřehledné, přináší velkou administrativní zátěž a přitom není nastavené tak, aby existovala záruka pokrytí všech způsobilých nákladů sociálních služeb. Z hlediska financování je důležité také navyšování výše financí z veřejných rozpočtů, aby byl pokryt nárůst nákladů poskytovatelů sociálních služeb.

5.2.1 Zavádění systémového přístupu k financování sociálních služeb v obcích ORP Valašské Klobouky

5.3 Zvyšování kvality a inovace

Kvalita poskytování sociálních služeb se opírá především o odborné kvality personálu poskytovatelů sociálních služeb. Tato oblast je rozvíjena v rámci dalšího vzdělávání. Mezi aktivity spolupráce v této oblasti patří například organizování vzdělávání, kterého se účastní zaměstnanci více organizací a případně i sociální pracovníci městských úřadů. Další možností v oblasti zvyšování kvality a zavádění inovací je rozvoj využívání moderních technologií pro komunikaci a zajištění podpory a péče o osoby z cílových skupin. V této oblasti se nabízí možnost uvažovat o budoucí podobě sociálních služeb, která odpovídá aktuálnímu životnímu stylu, v případě služeb pro seniory potřebám lidí, kteří jsou dnes v produktivním věku. Obecně to znamená více využívání elektronické komunikace a sociálních sítí, využívání technologií pro vzdálený monitoring, využívání komunikace mezi jednotlivými zařízeními v domácnosti nebo v zařízeních sociálních služeb. Mezi inovativní v našem regionu mohou patřit také metody, které fungují v jiných regionech ČR nebo v zahraničí, například mezigenerační bydlení nebo homesharing a jiné.

5.2.1 Společné vzdělávání sociálních pracovníků v regionu min. 1 ročně

5.2.2 Realizace kulatého stolu na téma inovace v praxi sociálních služeb min. 1 ročně

5.4 Osvěta a informovanost

Aby se nestávalo, že lidé v sociální nouzi nemají informace o možné pomoci ze strany sociálních služeb, je třeba zlepšovat přístup k relevantním informacím. Je to cílem všech aktérů sítě sociálních a souvisejících služeb. Zároveň je třeba témata cílových skupin a sociálních služeb podávat veřejnosti tak, aby se omezily falešné informace a domněnky. Mezi osvětové aktivity, které je důležité neustále provádět, patří programu primární prevence. Patří sem i přednášky, besedy nebo jiné aktivity pro veřejnost, které realizují knihovny, mateřská či rodinná centra a jiné veřejné nebo neziskové organizace.

5.4.1 Presentace aktuálních informací o sociálních a souvisejících službách – forma kazuistik nebo rozhovorů, vložení katalogu do zpravodaje min. 4 krát ročně, v režii města VK

5 Monitoring a Aktualizace KPSS

Komunitní plán sociálních služeb je dokumentem strategickým, stanovuje tedy středně a dlouhodobé cíle v oblasti sociálních služeb v regionu. Není však dokumentem neměnným. V síti sociálních služeb je třeba průběžně reagovat na změny podmínek, a to zejména legislativních a finančních. Sociální služby nejsou a pravděpodobně ani nemohou být neměnné, protože se zároveň vyvíjí potřeby a očekávání uživatelů sociálních služeb. Demografické a společenské změny mají sice charakter postupných změn, ale i na ty je nutno reagovat včas a dostatečně. V případě potřeby vybudovat infrastrukturu je třeba předvídat situaci na desetiletí dopředu. Aby síť sociálních a dalších návazných služeb byla schopná reagovat, je třeba udržovat proces komunitního plánování v chodu i po dokončení a schválení dokumentu. Náplní práce pracovních skupin a řídicí skupiny se pak stává monitoring situace v sociálních službách, hodnocení plnění plánu, nastavování akčních plánů a aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Je třeba řídit činnosti, které jsou v komunitním plánování nejdůležitější, což je vytváření dobrého klimatu, aktivit spolupráce mezi organizacemi a mezi resorty a sdílení zkušeností. Důležitá je akceschopnost v krizových situacích.

5.1 Monitorování realizace komunitního plánu

Monitorování je nedílnou součástí komunitního plánování sociálních služeb. Proces monitoringu především získává podklady pro vyhodnocování řízení systému sociálních služeb, potažmo kvality práce veřejné správy v sociální oblasti. Cílem monitorování je sledovat vývoj a trendy v oblasti sociálních služeb a sledovat účinnost opatření, která byla komunitním plánováním určena, aby bylo dosaženo zlepšení stávajícího stavu. Jedná se o dlouhodobou a opakovanou aktivitu. K tomu, aby byl monitoring funkční, je nutná spolupráce všech poskytovatelů sociálních služeb v regionu se zadavateli, především podávání přesných informací.

V oblasti monitorování sítě sociálních služeb je zásadní podporou systém benchmarkingu, který umožňuje sledovat a vyhodnocovat ukazatele efektivity sociální služby. Tento systém je zajišťován Zlínským krajem, který s obcemi sdílí každoročně důležité informace. Ty jsou využívány k obhajobě specifík některých sociálních služeb, které v daném roce překročí nastavené limity efektivity. Na tomto vyhodnocování se podílí jak poskytovatelé služby, tak svým stanoviskem přispívá i sociální odbor města Valašské Klobouky.

Všechny služby poskytované v ORP Valašské Klobouky jsou kvalitní. Jsou v souladu se standardy kvality, které jsou sledovány a vyhodnocovány v rámci opakovaných inspekcí. Ty v současné době zajišťuje Úřad práce ČR. Sami poskytovatelé dbají na zvyšování kvality a mnozí získali různé oborové profesní certifikace.

Vzhledem k tomu, že poskytovatelé již tak čelí velkému objemu administrativy a vykazují vše, co se jen dá, je cílem, aby odbor sociální nesbíral nadbytečně data pro vlastní potřebu. Při hodnocení sítě sociálních služeb plně vychází ze stávajících systémů Zlínského kraje, které doplňuje diskusí s poskytovateli a uživateli sociálních služeb v rámci setkávání pracovních skupin KPSS ORP Valašské Klobouky.

5.2 Aktualizace komunitního plánu

Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb V ORP Valašské Klobouky je realizována v návaznosti na monitoring sítě sociálních služeb a v návaznosti na sběr rozvojových záměrů poskytovatelů sociálních služeb, které jsou v rámci KPSS projednávány. Aktualizace komunitního plánu se opírá především o dlouhodobou diskusi v rámci setkávání pracovních skupin. Pravidelně je nutno provádět aktualizaci také pro to, aby bylo možno připravit zadavatele a poskytovatele sociálních služeb na případnou nutnost vyčlenit finanční prostředky a další kapacity. Aktualizaci plánu je nutné provést také v případě, že jsou monitoringem zjištěny změny v oblasti poskytování sociálních služeb, na které je nutné reagovat.

Aktualizaci Komunitního plánu je proto možné rozdělit do dvou částí. První část jsou aktualizace, které představují drobnou úpravu textu či doplnění opatření, která jsou v souladu s cíli jednotlivých prioritních oblastí. Taková méně podstatná úprava může být provedena dle aktuální potřeby v průběhu celého roku. Takovou úpravu projednávají a schvalují pouze orgány KPSS, tedy pracovní skupiny. Významnější úpravy dokumentu, které představují změny nastavených cílů, vyžadují schvalování na úrovni orgánů měst a obcí. Proto je taková úprava prováděna po důkladném projednání a v návaznosti na aktualizaci celého dokumentu zpravidla jednou za dva až čtyři roky.

5.3 Akční plány

V procesu komunitního plánování hrozí, že naplánované cíle jsou natolik vzdálené a možnost ovlivnit jejich realizaci natolik nejistá, že se za tři roky platnosti plánu nestane nic zásadního. Proto je v mnoha případech potřeba středně a dlouhodobé cíle rozdělit na dílčí etapy, na dílčí cíle, které jsou realizovatelné v průběhu jednoho roku. Sestava takových dílčích cílů se nazývá Akční plán. Pravidla pro sestavení akčního plánu jsou taková, že vždy vychází z naplánovaných cílů Komunitního plánu sociálních služeb (střednědobého plánu) a obsahuje informace důležité pro realizaci, tedy: finanční náročnost akce (investice i provoz), odpovědnou osobu/organizaci, termíny zahájení a ukončení akce, případně další podrobné informace, které jsou důležité pro popis cíle akce z hlediska kvality a kvantity. Akční plán je schvalován zpravidla na posledním setkání pracovních skupin a řídicí skupiny v kalendářním roce.